

**Αριθμός 3281/2017**

**ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ**

**ΤΜΗΜΑ Α'**

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 10 Οκτωβρίου 2016, με την εξής σύνθεση: Αν. Γκότσης, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Α' Τμήματος, Σπ. Μαρκάτης, Ο. Ζύγουρα, Τ. Κόμβου, Π. Μπραϊμή, Σύμβουλοι, Στ. Κτιστάκη, Χ. Χαραλαμπίδη, Πάρεδροι, Γραμματέας η Β. Ραφαηλάκη, Γραμματέας του Α' Τμήματος.

Για να δικάσει την από 20 Δεκεμβρίου 2015 αίτηση:

της Συνδικαλιστικής Οργάνωσης με την επωνυμία «Ανώτατη Διοίκηση Ενώσεων Δημοσίων Υπαλλήλων (Α.Δ.Ε.Δ.Υ.)», που εδρεύει στην Αθήνα (Ψύλλα 2 και Φιλελλήνων), η οποία παρέστη με τη δικηγόρο Μαρία Τσίπρα (Α.Μ. 21969), που τη διόρισε με πληρεξούσια,

κατά των Υπουργών: 1) Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και 2) Οικονομικών, οι οποίοι παρέστησαν με την Παναγιώτα Παρασκευασπούλου, Πάρεδρα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Με την αίτηση αυτή η αιτούσα Συνδικαλιστική Οργάνωση επιδιώκει να ακυρωθούν: 1) η υπ' αριθμ. Φ11321/οικ.47523/1570/23.10.2015 ΚΥΑ του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και του Υφυπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΦΕΚ Β' 2311/26.10.2015), 2) η υπ' αριθμ. 122900/0092/27.10.2015 ΚΥΑ του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών (ΦΕΚ 2325/27.10.2015) καθώς και κάθε άλλη σχετική πράξη ή παράλειψη της Διοικήσεως.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως της

εισηγήτριας, Συμβούλου Π. Μπραϊμη.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε την πληρεξούσια της αιτούσας Συνδικαλιστικής Οργάνωσης, η οποία ανέπτυξε και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους ακυρώσεως και ζήτησε να γίνει δεκτή η αίτηση και την αντιπρόσωπο των Υπουργών, η οποία ζήτησε την απόρριψή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου και

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφθηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της κρινόμενης αιτήσεως έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο (1401676, 4163433/2015 ειδικά έντυπα παραβόλου).

2. Επειδή, με την αίτηση αυτή ζητείται η ακύρωση: α) της Φ11321/οικ.47523/1570/23.10.2015 αποφάσεως του Υπουργού και του Υφυπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης με τίτλο «Σταδιακή αύξηση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης μέχρι την 1.1.2022, σύμφωνα με τους πίνακες της περίπτωσης β, της υποπαραγράφου Ε3, της παραγράφου Ε, του άρθρου 2 του Ν. 4336/2015 (ΦΕΚ 94/Α')» (Β' 2311/26.10.2015) και β) της 122900/0092/27.10.2015 αποφάσεως των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης με τίτλο «Υπαγωγή στα όρια ηλικίας των πινάκων 1 και 2 του άρθρου 1 του Ν. 4336/2015» (Β' 2325/27.10.2015).

3. Επειδή, η υπόθεση εισήχθη στην επταμελή σύνθεση του Α' Τμήματος με την από 27.1.2016 πράξη του Προέδρου του λόγω σπουδαιότητας, κατ' εφαρμογή του άρθρου 14 παρ. 5 του π.δ. 18/1989 (Α' 18).

4. Επειδή, στο άρθρο πρώτο, παράγραφος Β με τίτλο «Συνταξιοδοτικές διατάξεις του Δημοσίου», υποπαραγράφος Β.2 του ν. 4093/2012 «Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής

Στρατηγικής 2013-2016-Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του ν. 4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016» (Α' 222/12.11.2012) ορίζεται ότι: «α. Στο τέλος του άρθρου 56 του π.δ. 169/2007 προστίθεται παράγραφος 15 ως εξής: 15. α. Για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1.1.2013 και μετά, το όριο ηλικίας καταβολής της σύνταξης τους που προβλέπεται από τις διατάξεις: αα. των υποπεριπτώσεων βα' και βγ' της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού, αυξάνεται στο 67ο έτος, ββ. της περίπτωσης β' της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού, αυξάνεται στο 62ο έτος. β. Η σύνταξη όσων θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1.1.2013 και μετά, καταβάλλεται ολόκληρη με τη συμπλήρωση σαράντα (40) ετών πλήρους πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας και του 62ου έτους της ηλικίας τους». Η ως άνω παρ. 1 του άρθρου 56 παρ. του π.δ. 169/2007 «Κώδικας Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων» ορίζει ότι: «1. Για την καταβολή της σύνταξης των υπαλλήλων, που υπάγονται στην συνταξιοδοτική προστασία του Δημοσίου, θεσπίζεται ηλικία συνταξιοδότησης, η οποία ορίζεται ως εξής (Άρθρο 2 Ν. 1976/91, όπως αντικ. με άρθρ. 19 παρ. 3 Ν. 2084/92 και 4 παρ. 3 Ν. 2227/94) α. (όπως η περ. αυτή αντικαταστάθηκε από 1.1.2011 με το άρθρο 6 παρ. 2α του ν. 3865/2010, Α' 120). Για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1997 το πενήτηκοστό πέμπτο (55ο) έτος της ηλικίας τους συμπληρωμένο. β. (όπως η περ. αυτή αντικαταστάθηκε από 1.1.2011 με το άρθρο 6 παρ. 2β του ν. 3865/2010). Για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης από 1ης Ιανουαρίου 1998 και μετά, καθώς και για όσους προσληφθηκαν για πρώτη φορά στο Δημόσιο από 1ης Ιανουαρίου 1983 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1992: βα. Το πενήτηκοστό δεύτερο (52ο) έτος της ηλικίας τους συμπληρωμένο για όσους έχουν ανήλικα παιδιά, το οποίο αυξάνεται στο πενήτηκοστό πέμπτο (55ο) έτος από 1ης Ιανουαρίου 2012 και στο εξηκοστό πέμπτο (65ο) έτος από 1ης Ιανουαρίου 2013 και μετά. Οι διατάξεις της υποπερίπτωσης αυτής έχουν ανάλογη εφαρμογή και για όσους έχουν τρία τουλάχιστον

παιδιά. ββ. Το πεντηκοστό (50ο) έτος της ηλικίας συμπληρωμένο για όσους έχουν ανίκανο για την άσκηση κάθε βιοποριστικού επαγγέλματος παιδί ή σύζυγο, κατά ποσοστό εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω. βγ. Το εξηκοστό πρώτο (61ο) έτος της ηλικίας τους συμπληρωμένο, για τους λοιπούς υπαλλήλους, το οποίο αυξάνεται από 1ης Ιανουαρίου 2012 και μετά κατά δύο (2) έτη, για κάθε ημερολογιακό έτος και μέχρι τη συμπλήρωση του εξηκοστού πέμπτου (65ου) έτους της ηλικίας τους. γ) ...». Εξάλλου, η μνημονευθείσα ανωτέρω περ. β της παρ. 2 του άρθρου 56 του π.δ. 169/2007 ορίζει ότι: «β. (όπως η περ. αυτή αντικαταστάθηκε από 1.1.2011 με το άρθρο 6 παρ. 3 του ν. 3865/2010) Η σύνταξη όσων θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης από 1ης Ιανουαρίου 2011 και μετά, μπορεί να καταβληθεί μετά τη συμπλήρωση του πεντηκοστού έκτου (56ου) έτους της ηλικίας τους, το οποίο αυξάνεται από 1ης Ιανουαρίου 2012 και μετά κατά δύο (2) έτη, για κάθε ημερολογιακό έτος και μέχρι τη συμπλήρωση του εξηκοστού (60ού) έτους της ηλικίας τους. Στην περίπτωση αυτή, η σύνταξη μειώνεται κατά 1/200 του ποσού αυτής για κάθε μήνα, που υπολείπεται από την έναρξη καταβολής της και μέχρι τη συμπλήρωση του κατά περίπτωση ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης».

5. Επειδή, ακολούθως στο ΜΕΡΟΣ Α' με τίτλο «ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ» του ν. 4336/2015 «Συνταξιοδοτικές διατάξεις – Κύρωση του Σχεδίου Σύμβασης Οικονομικής Ενίσχυσης από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας και ρυθμίσεις για την υλοποίηση της Συμφωνίας Χρηματοδότησης» (Α' 94/14.8.2015) ορίζονται τα εξής: «Άρθρο 11 ... 6. Στο τέλος του άρθρου 56 του π.δ. 169/2007 (Α' 210) προστίθεται παράγραφος 16 ως εξής: 16. α. (όπως το πρώτο και το δεύτερο εδάφιο της περ. αυτής αντικαταστάθηκαν με την παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. 4337/2015, Α' 129/17.10.2015). Από 1.1.2022 οι διατάξεις της παρ. 15 έχουν ανάλογη εφαρμογή και για όσους έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι τις 31.12.2012 και δεν έχουν συμπληρώσει κατά τις 18.8.2015, το όριο ηλικίας καταβολής ακέραιας της

σύνταξης, το οποίο προβλέπεται, κατά περίπτωση, από τις οικείες διατάξεις της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας του Δημοσίου. Τα ισχύοντα κατά περίπτωση μέχρι και τις 18.8.2015 όρια ηλικίας καταβολής της σύνταξης αυξάνονται σταδιακά από την επόμενη της ημερομηνίας αυτής έως και την 1.1.2022, στα προβλεπόμενα από τους κατωτέρω πίνακες νέα όρια ηλικίας, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 3865/2010 (Α' 120). Στις περιπτώσεις που από τις ισχύουσες κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου αυτού συνταξιοδοτικές διατάξεις η σύνταξη καταβάλλεται ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας με τη συμπλήρωση 35 ετών ασφάλισης, η κατά τα ανωτέρω σταδιακή αύξηση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης αρχίζει με όριο ηλικίας το 58<sup>ο</sup> έτος. Σε κάθε άλλη περίπτωση που η σύνταξη καταβάλλεται ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας, η προαναφερόμενη σταδιακή αύξηση αρχίζει με τη συμπλήρωση του 55ου έτους. Στις περιπτώσεις αυτές, η σύνταξη καταβάλλεται με τη συμπλήρωση του οριζομένου στους κατωτέρω πίνακες νέου ορίου ηλικίας, όπως αυτό ισχύει κατά το έτος που ο υπάλληλος συμπληρώνει το προβλεπόμενο κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου αυτού όριο ηλικίας καταβολής ακέραιας της σύνταξής του. β. (όπως η περ. αυτή τροποποιήθηκε με την παρ. 5 του άρθρου 1 του ν. 4337/2015). Εάν η σύνταξη καταβάλλεται μειωμένη σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης β' της παρ. 2 του άρθρου αυτού, το ποσό της μειωμένης σύνταξης μειώνεται περαιτέρω κατά 10% μέχρι τη συμπλήρωση του κατά τα ανωτέρω προβλεπόμενου νέου ορίου ηλικίας. γ. Οι ανωτέρω διατάξεις έχουν εφαρμογή και για τους δικαστικούς λειτουργούς και τα μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, με εξαίρεση όσους από αυτούς αποχωρούν υποχρεωτικά από την Υπηρεσία με τη συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας τους, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 88 του Συντάγματος. Στην περίπτωση αυτή τα όρια ηλικίας αυξάνονται σταδιακά σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περ. α' μέχρι και του 65ου έτους της ηλικίας. δ. Οι διατάξεις των προηγούμενων περιπτώσεων δεν έχουν

εφαρμογή: αα. (όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 περ. β του ν. 4337/2015). Για όσους κατά τις 19.8.2015 έχουν συμπληρώσει τα έτη ασφάλισης και το όριο ηλικίας που αποτελούν, κατά περίπτωση, προϋπόθεση για την άμεση καταβολή ακέραιας της σύνταξής τους, όπως αυτά ισχύουν κατά την ανωτέρω ημερομηνία. Το δικαίωμα άμεσης συνταξιοδότησης των προσώπων αυτών δεν θίγεται και μπορεί να ασκηθεί οποτεδήποτε. ββ. Για όσους έχουν παιδί άγαμο και ανίκανο για την άσκηση κάθε βιοποριστικού επαγγέλματος κατά ποσοστό 67% και άνω. Στην περίπτωση αυτή το σχετικό δικαίωμα μπορεί να ασκηθεί μόνο από τον έναν γονέα κατόπιν συναίνεσης και του έτερου γονέα. γγ. Για όσους υπάγονται στις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 3660/2008 (Α' 78). δδ. Για όσους υπάγονται στις διατάξεις των υποπεριπτώσεων αα', ββ' και εε' της περ. β' της παρ. 3 του άρθρου αυτού. Για την καταβολή της σύνταξης των προσώπων της περίπτωσης αυτής, εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι οικείες συνταξιοδοτικές διατάξεις όπως αυτές ισχύουν κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου αυτού. 7. ... 8. Καταργείται κάθε άλλη διάταξη αντίθετη με τα οριζόμενα στις διατάξεις του παρόντος. 9. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ρυθμίζεται κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή των πινάκων του άρθρου αυτού. [Ακολουθούν δύο πίνακες (1 και 2), οι οποίοι περιλαμβάνονται και στην δεύτερη προσβαλλόμενη πράξη (βλ. κατωτέρω σκέψη 9), με μόνη διαφορά ότι η ηλικία συνταξιοδότησεως στους πίνακες του ν. 4336/2015 αποτυπώνεται σε δεκαδικούς αριθμούς ενώ στους πίνακες της δεύτερης προσβαλλόμενης πράξεως αποτυπώνεται το δεκαδικό μέρος της ηλικίας συνταξιοδότησεως σε μήνες (π.χ. ηλικία συνταξιοδότησεως 55,9 στον πίνακα 1 του ν. 4336/2015 αποτυπώνεται 55 έτη και 11 μήνες στον πίνακα 1 της δεύτερης προσβαλλόμενης πράξεως)]. 10. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται ανάλογα και για τους υπαλλήλους των Ο.Τ.Α. και των άλλων Ν.Π.Δ.Δ. που διέπονται από το ίδιο με τους



δημοσίους υπαλλήλους συνταξιοδοτικό καθεστώς είτε οι συντάξεις τους βαρύνουν το Δημόσιο είτε τους οικείους φορείς, καθώς και για το προσωπικό του». Εξάλλου, στο άρθρο 7 παρ. 3 του ν. 3865/2010 που μνημονεύτηκε ανωτέρω ορίζεται ότι: «Τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης των ασφαλισμένων των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης και του Δημοσίου, ανεξαρτήτως του χρόνου υπαγωγής στην ασφάλιση, τα οποία προβλέπονται στο άρθρο 6 του νόμου αυτού και σε καταστατικές ή γενικές διατάξεις νόμων, ανακαθορίζονται κατά τη μεταβολή του προσδόκιμου ζωής του πληθυσμού της χώρας, με σημείο αναφοράς την ηλικία των εξήντα πέντε (65) ετών. Η ισχύς της παραγράφου αυτής αρχίζει από 1.1.2021 και κατά την πρώτη εφαρμογή της, λαμβάνεται υπόψη η μεταβολή της δεκαετίας 2010 έως και 2020. Από 1.1.2024 τα ανωτέρω όρια ανακαθορίζονται ανά τριετία. Ο ανακαθορισμός των ορίων ηλικίας γίνεται με ειδικό νόμο, σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 73 του Συντάγματος, που ψηφίζεται κατά το τελευταίο έτος κάθε περιόδου με βάση τους σχετικούς δείκτες που προσδιορίζονται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή και την Eurostat και αφορούν στην επόμενη περίοδο.».

6. Επειδή, περαιτέρω, στο ΜΕΡΟΣ Β' του ν. 4336/2015 ορίζονται τα εξής: «Άρθρο 2 ... ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ε: ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ... ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ε 3: ΣΤΑΔΙΑΚΗ ΑΥΞΗΣΗ ΟΡΙΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ ΠΛΗΡΟΥΣ ΚΑΙ ΜΕΙΩΜΕΝΗΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ 1.α) Από 1.1.2022 τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος πλήρους σύνταξης λόγω γήρατος για κάθε κατηγορία ασφαλισμένων, των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης, συμπεριλαμβανομένης της Τράπεζας της Ελλάδος, ορίζονται το 62ο έτος της ηλικίας (με 40 έτη ή 12.000 ημέρες ασφάλισης) και το 67ο έτος της ηλικίας (με 4.500 ημέρες ή 15 έτη ασφάλισης), με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 3 του άρθρου 11 του ν. 3863/2010

(Α' 115). β) Από 1.1.2022 ως όριο ηλικίας συνταξιοδότησης για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος, όπου αυτή προβλέπεται σύμφωνα με τις ισχύουσες γενικές, ειδικές ή καταστατικές διατάξεις των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης, συμπεριλαμβανομένης της Τράπεζας της Ελλάδος, ορίζεται το 62ο έτος της ηλικίας με 4.500 ημέρες ή 15 χρόνια ασφάλισης. 2.α) Τα όρια ηλικίας των ασφαλισμένων των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης, συμπεριλαμβανομένης της Τράπεζας της Ελλάδος, που μέχρι τη δημοσίευση του νόμου αυτού δεν έχουν θεμελιώσει δικαίωμα πλήρους ή μειωμένης σύνταξης, αυξάνονται σταδιακά έως την 1.1.2022 στα προβλεπόμενα από τις ανωτέρω παραγράφους 1α και 1β, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 3 του άρθρου 11 του ν. 3863/2010 (Α' 115), σύμφωνα με τους πίνακες του άρθρου αυτού. β) Στις περιπτώσεις που από την ισχύουσα μέχρι τη δημοσίευση του νόμου αυτού νομοθεσία δεν προβλέπεται όριο ηλικίας για θεμελίωση δικαιώματος πλήρους ή μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος, η σταδιακή αύξηση, σύμφωνα με τους κατωτέρω πίνακες, αρχίζει από τη δημοσίευση του νόμου αυτού με όριο ηλικίας το 58ο έτος, εφόσον η θεμελίωση δικαιώματος προβλέπεται με τη συμπλήρωση τουλάχιστον 35 ετών ασφάλισης ενώ σε κάθε άλλη περίπτωση με όριο ηλικίας το 55ο έτος. 3. Στις περιπτώσεις συνταξιοδότησης με προϋποθέσεις μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος, επιβάλλεται, πέραν του συνολικού ήδη προβλεπόμενου από την ισχύουσα νομοθεσία ποσοστού μείωσης της σύνταξης, επιπλέον ποσοστό μείωσης 10% και τούτο μέχρι τη συμπλήρωση του διαμορφούμενου, κατά περίπτωση, νέου ορίου ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης, σύμφωνα με τους πίνακες του άρθρου αυτού. 4. Από τις ανωτέρω ρυθμίσεις εξαιρούνται οι υπαγόμενοι σε βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα, καθώς και οι μητέρες και οι χήροι πατέρες ανίκανων για κάθε βιοποριστική εργασία τέκνων. 5. Θεμελιωμένα συνταξιοδοτικά δικαιώματα μέχρι τη δημοσίευση του νόμου αυτού στους Οργανισμούς



κοινωνικής ασφάλισης, συμπεριλαμβανομένης της Τράπεζας της Ελλάδος, λόγω συμπλήρωσης των προϋποθέσεων του απαιτούμενου χρόνου ασφάλισης και ορίου ηλικίας, όπου αυτό προβλέπεται, δεν θίγονται και δύνανται να ασκηθούν οποιοδήποτε. 6. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ρυθμίζεται κάθε ζήτημα για την εφαρμογή των πινάκων του άρθρου αυτού και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια». Ακολουθούν δύο πίνακες (1 και 2), οι οποίοι περιλαμβάνονται και στην πρώτη προσβαλλόμενη πράξη (βλ. κατωτέρω σκέψη 8), με μόνη διαφορά ότι η ηλικία συνταξιοδότησεως στους πίνακες του ν. 4336/2015 αποτυπώνεται σε δεκαδικούς αριθμούς ενώ στους πίνακες της πρώτης προσβαλλόμενης πράξεως αποτυπώνεται το δεκαδικό μέρος της ηλικίας συνταξιοδότησεως σε μήνες (π.χ. ηλικία συνταξιοδότησεως 55,9 στον πίνακα 1 του ν. 4336/2015 αποτυπώνεται 55 έτη και 11 μήνες στον πίνακα 1 της πρώτης προσβαλλόμενης πράξεως). Εξάλλου, στο άρθρο 11 παρ. 3 του ν. 3863/2010 που μνημονεύτηκε ανωτέρω ορίζονται τα ίδια που ορίστηκαν με το άρθρο 7 παρ. 3 του ν. 3865/2010 (βλ. προηγούμενη σκέψη) με τις εξής διαφορές: α) ότι γίνεται παραπομπή στα όρια ηλικίας συνταξιοδότησεως που προβλέπονται στο άρθρο 10 του ν. 3863/2010 και β) ότι η αναπροσαρμογή των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησεως γίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.

7. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 4 (ΜΕΡΟΣ Γ') του ως άνω ν. 4336/2015, η ισχύς αυτού αρχίζει από την υπογραφή της Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης από τα συμβαλλόμενα μέρη, η οποία έλαβε χώρα στις 19.8.2015.

8. Επειδή, κατ' επίκληση της προαναφερθείσας εξουσιοδοτικής διατάξεως της περιπτώσεως 6, της υποπαραγράφου Ε3, της παραγράφου Ε, του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 εκδόθηκε η πρώτη προσβαλλόμενη πράξη, η οποία ορίζει τα ακόλουθα: «Άρθρο 1. Τα όρια

ηλικίας συνταξιοδότησης λόγω γήρατος των ασφαλισμένων των φορέων κοινωνικής ασφάλισης, συμπεριλαμβανομένης της Τράπεζας της Ελλάδος, που μέχρι την έναρξη ισχύος του Ν. 4336/2015 δεν έχουν θεμελιώσει δικαίωμα πλήρους ή μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος, αυξάνονται σταδιακά έως την 1.1.2022 σύμφωνα με τους πίνακες 1 και 2 της περίπτωσης 6, της υποπαραγράφου Ε3, της παραγράφου Ε, του άρθρου 2 του Ν. 4336/2015 και διαμορφώνονται σε έτη και μήνες ως εξής:

Πίνακας 1

Πλήρης συνταξη		Όριο ηλικίας: 62					
Από ισχύος του νόμου							
έως 31-12-2015							
2015		2016		2017		2018	
Ηλικία	Ηλικία συνταξιοδότησης	Ηλικία	Ηλικία συνταξιοδότησης	Ηλικία	Ηλικία συνταξιοδότησης	Ηλικία	Ηλικία συνταξιοδότησης
50	55	50	56	50	57	50	58
51	55	51	56	51	57	51	58
52	55	52	56	52	57	52	58
53	55 και 11 μην.	53	56 και 9 μην.	53	57 και 8 μην.	53	58 και 6 μην.
54	55 και 11 μην.	54	56 και 9 μην.	54	57 και 8 μην.	54	58 και 6 μην.
55	55 και 11 μην.	55	56 και 9 μην.	55	57 και 8 μην.	55	58 και 6 μην.
56	56 και 9 μην.	56	57 και 6 μην.	56	58 και 3 μην.	56	59
57	57 και 8 μην.	57	58 και 3 μην.	57	58 και 11 μην.	57	59 και 6 μην.
58	58 και 6 μην.	58	59	58	59 και 6 μην.	58	60
59	59 και 5 μην.	59	59 και 9 μην.	59	60 και 2 μην.	59	60 και 6 μην.
60	60 και 3 μην.	60	60 και 6 μην.	60	60 και 9 μην.	60	61
61	61 και 2 μην.	61	61 και 3 μην.	61	61 και 5 μην.	61	61 και 6 μην.
62	62	62	62	62	62	62	62
2019		2020		2021		2022	
Ηλικία	Ηλικία συνταξιοδότησης	Ηλικία	Ηλικία συνταξιοδότησης	Ηλικία	Ηλικία συνταξιοδότησης	Ηλικία	Ηλικία συνταξιοδότησης
50	59	50	60	50	61	50	62
51	59	51	60	51	61	51	62
52	59	52	60	52	61	52	62
53	59 και 5 μην.	53	60 και 3 μην.	53	61 και 2 μην.	53	62
54	59 και 5 μην.	54	60 και 3 μην.	54	61 και 2 μην.	54	62

55	59 και 5 μην.	55	60 και 3 μην.	55	61 και 2 μην.	55	62
56	59 και 9 μην.	56	60 και 6 μην.	56	61 και 3 μην.	56	62
57	60 και 2 μην.	57	60 και 9 μην.	57	61 και 5 μην.	57	62
58	60 και 6 μην.	58	61	58	61 και 6 μην.	58	62
59	60 και 11 μην.	59	61 και 3 μην.	59	61 και 8 μην.	59	62
60	61 και 3 μην.	60	61 και 6 μην.	60	61 και 9 μην.	60	62
61	61 και 8 μην.	61	61 και 9 μην.	61	61 και 11 μην.	61	62
62	62	62	62	62	62	62	62

## Πίνακας 2

Πλήρης σύνταξη		Όριο ηλικίας: 67					
Από ισχύος του νόμου							
έως 31-12-2015:							
2015		2016		2017		2018	
Ηλικία	Ηλικία συνταξιοδότησης	Ηλικία	Ηλικία συνταξιοδότησης	Ηλικία	Ηλικία συνταξιοδότησης	Ηλικία	Ηλικία συνταξιοδότησης
50	55	50	56 και 9 μην.	50	58 και 5 μην.	50	60 και 2 μην.
51	55	51	56 και 9 μην.	51	58 και 5 μην.	51	60 και 2 μην.
52	55	52	56 και 9 μην.	52	58 και 5 μην.	52	60 και 2 μην.
53	56 και 6 μην.	53	58	53	59 και 6 μην.	53	61
54	56 και 6 μην.	54	58	54	59 και 6 μην.	54	61
55	56 και 6 μην.	55	58	55	59 και 6 μην.	55	61
56	57 και 5 μην.	56	58 και 9 μην.	56	60 και 2 μην.	56	61 και 6 μην.
57	58 και 3 μην.	57	59 και 6 μην.	57	60 και 9 μην.	57	62
58	59 και 2 μην.	58	60 και 3 μην.	58	61 και 5 μην.	58	62 και 6 μην.
59	60	59	61	59	62	59	63
60	60 και 11 μην.	60	61 και 9 μην.	60	62 και 8 μην.	60	63 και 6 μην.
61	61 και 9 μην.	61	62 και 6 μην.	61	63 και 3 μην.	61	64
62	62 και 8 μην.	62	63 και 3 μην.	62	63 και 11 μην.	62	64 και 6 μην.
63	63 και 6 μην.	63	64	63	64 και 6 μην.	63	65
64	64 και 5 μην.	64	64 και 9 μην.	64	65 και 2 μην.	64	65 και 6 μην.
65	65 και 3 μην.	65	65 και 6 μην.	65	65 και 9 μην.	65	66
66	66 και 2 μην.	66	66 και 3 μην.	66	66 και 5 μην.	66	66 και 6 μην.
67	67	67	67	67	67	67	67
2019		2020		2021		2022	
Ηλικία	Ηλικία συνταξιοδότησης	Ηλικία	Ηλικία συνταξιοδότησης	Ηλικία	Ηλικία συνταξιοδότησης	Ηλικία	Ηλικία συνταξιοδότησης
50	61 και 10 μην.	50	63 και 7 μην.	50	65 και 3 μην.	50	67
51	61 και 10 μην.	51	63 και 7 μην.	51	65 και 3 μην.	51	67
52	61 και 10 μην.	52	63 και 7 μην.	52	65 και 3 μην.	52	67
53	62 και 6 μην.	53	64	53	65 και 6 μην.	53	67

54	62 και 5 μην.	54	64	54	65 και 6 μην.	54	67
55	62 και 6 μην.	55	64	55	65 και 6 μην.	55	67
56	62 και 11 μην.	56	64 και 3 μην.	56	65 και 8 μην.	56	67
57	63 και 3 μην.	57	64 και 6 μην.	57	65 και 9 μην.	57	67
58	63 και 8 μην.	58	64 και 9 μην.	58	65 και 11 μην.	58	67
59	64	59	65	59	66	59	67
60	64 και 5 μην.	60	65 και 3 μην.	60	66 και 2 μην.	60	67
61	64 και 9 μην.	61	65 και 6 μην.	61	66 και 3 μην.	61	67
62	65 και 2 μην.	62	65 και 9 μην.	62	66 και 5 μην.	62	67
63	65 και 6 μην.	63	66	63	66 και 6 μην.	63	67
64	65 και 11 μην.	64	66 και 3 μην.	64	66 και 8 μην.	64	67
65	66 και 3 μην.	65	66 και 6 μην.	65	66 και 9 μην.	65	67
66	66 και 8 μην.	66	66 και 9 μην.	66	66 και 11 μην.	66	67
67	67	67	67	67	67	67	67

2. Στις περιπτώσεις που τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης έως την έναρξη της ισχύος του Ν. 4336/2015 δεν ορίζονταν σε ακέραια έτη, η νέα μεταβατική ηλικία συνταξιοδότησης που αντιστοιχεί στη στήλη «Ηλικία συνταξιοδότησης» των Πινάκων 1 και 2 διαμορφώνεται σύμφωνα με τους ακόλουθους μαθηματικούς τύπους. Ειδικότερα: ... 3. Επεξήγηση πινάκων και εννοιών Α. Στήλη «Ηλικία»: εμφανίζει την ηλικία θεμελίωσης πλήρους ή μειωμένης σύνταξης, όπως αυτή προβλεπόταν από τις γενικές, ειδικές ή καταστατικές διατάξεις πριν την ισχύ του Ν. 4336/2015. Στήλη «Ηλικία συνταξιοδότησης»: εμφανίζει το νέο κατά περίπτωση όριο ηλικίας πλήρους ή μειωμένης σύνταξης από την ισχύ του Ν. 4336/2015 και μέχρι 31.12.2021. Β. Κατοχυρωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα: υφίσταται όταν ο ασφαλισμένος έχει τη δυνατότητα να συνταξιοδοτηθεί με τις προϋποθέσεις που διαμορφώνονται και ισχύουν κατά το έτος συμπλήρωσης του απαιτούμενου κατά περίπτωση χρόνου ασφάλισης ή ορίου ηλικίας, σύμφωνα με το προγενέστερο του Ν. 4336/2015 νομοθετικό πλαίσιο. Γ. Οι ασφαλισμένοι (είτε υπάγονται στον Πίνακα 1 είτε στον Πίνακα 2) που συμπληρώνουν το κατά περίπτωση ισχύον, βάσει του προγενέστερου του

Ν. 4336/2015 νομοθετικού πλαισίου, όριο ηλικίας συνταξιοδότησης, αποκτούν δικαίωμα λήψης πλήρους ή μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος με τη συμπλήρωση του (σύμφωνα με τους Πίνακες 1 και 2) ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης που αντιστοιχεί στο ημερολογιακό έτος κατά το οποίο συμπληρώνεται το ισχύον, κατά περίπτωση ασφαλισμένου, όριο ηλικίας συνταξιοδότησης βάσει του προγενέστερου του Ν. 4336/2015 νομοθετικού πλαισίου. Οι ασφαλισμένοι για τους οποίους, βάσει του προγενέστερου του Ν. 4336/2015 νομοθετικού πλαισίου, δεν προβλεπόταν όριο ηλικίας για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος λόγω γήρατος, αποκτούν δικαίωμα λήψης σύνταξης με τη συμπλήρωση του μεταβατικού νέου ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης της στήλης «ηλικία συνταξιοδότησης» του Πίνακα 1 που αντιστοιχεί στο ημερολογιακό έτος κατά το οποίο συμπληρώνουν το κατά περίπτωση προβλεπόμενο όριο ηλικίας της περίπτωσης 2β της υποπαραγράφου Ε3 της παραγράφου Ε του άρθρου 2 του Ν. 4336/2015. Σε περίπτωση που το προβλεπόμενο από τους Πίνακες 1 και 2 μεταβατικό όριο ηλικίας συμπληρώνεται μετά την 1.1.2022, η σύνταξη καταβάλλεται κατά το έτος που συμπληρώνεται το νέο αυτό όριο ηλικίας.

4. Υπαγόμενοι στους πίνακες. Στον Πίνακα 1 εμπίπτουν οι ασφαλισμένοι για τους οποίους, από τις προγενέστερες του Ν. 4336/2015 γενικές, ειδικές ή καταστατικές διατάξεις, προβλεπόταν χρόνος ασφάλισης για την κατοχύρωση ή θεμελίωση δικαιώματος συνταξιοδότησης μεγαλύτερος ή ίσος με 10.500 ημέρες (ή 35 έτη) ασφάλισης. Στον Πίνακα 2 εμπίπτουν οι ασφαλισμένοι που έχουν κατοχυρώσει ή κατοχυρώνουν μία εκ των προϋποθέσεων συνταξιοδότησης για τη λήψη πλήρους σύνταξης λόγω γήρατος, των οποίων το καταληκτικό όριο ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης, όπως αυτό έχει καθοριστεί από προγενέστερες του Ν. 4336/2015 γενικές, ειδικές ή καταστατικές διατάξεις, είναι το 67ο έτος, καθώς και οι ασφαλισμένοι για τους οποίους από τις ίδιες ως άνω προγενέστερες του Ν. 4336/2015 διατάξεις προβλεπόταν χρόνος ασφάλισης για την κατοχύρωση ή θεμελίωση δικαιώματος πλήρους



συνταξιοδότησης μικρότερος από 10.500 ημέρες (ή 35 έτη) ασφάλισης. Στον ίδιο πίνακα εμπίπτουν όσοι έχουν κατοχυρώσει ή κατοχυρώνουν τις κατά περίπτωση προϋποθέσεις μειωμένης σύνταξης, η οποία ακολουθεί την αντίστοιχη ως ανωτέρω τελικώς καταλήγουσα στο 67ο έτος της ηλικίας προϋπόθεση πλήρους σύνταξης, καθώς και οι ασφαλισμένοι για τους οποίους από τις ίδιες ως άνω προγενέστερες του Ν. 4336/2015 διατάξεις, προβλεπόταν χρόνος ασφάλισης για την κατοχύρωση ή θεμελίωση δικαιώματος μειωμένης συνταξιοδότησης μικρότερος από 10.500 ημέρες (ή 35 έτη) ασφάλισης. Για το χρονικό διάστημα μέχρι 31.12.2021 το όριο ηλικίας θεμελίωσης μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος δεν μπορεί να υπερβαίνει το 62ο έτος της ηλικίας, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 3 του άρθρου 11 του Ν. 3863/2010 (115/Α'). Άρθρο 2. Στις περιπτώσεις συνταξιοδότησης με προϋποθέσεις μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος το επιπλέον ποσοστό μείωσης 10% υπολογίζεται επί του ποσού της σύνταξης που προκύπτει μετά την προβλεπόμενη στο άρθρο 145 παρ. 3 του Ν. 3655/2008 (ΦΕΚ 58/Α') μείωση και επιβάλλεται μέχρι τη συμπλήρωση του διαμορφούμενου, κατά περίπτωση, νέου ορίου ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης, σύμφωνα με τους ανωτέρω Πίνακες 1 και 2. Άρθρο 3. Από τις ανωτέρω ρυθμίσεις εξαιρούνται: Α. οι υπαγόμενοι σε βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα, δηλαδή οι υπαγόμενοι στις ακόλουθες διατάξεις, όπως αυτές ισχύουν: α. του εδαφίου β' της παρ. 5 του άρθρου 28 του Α.Ν. 1846/1951, β. της παρ. 1 του αρ. 20 του Ν. 997/1979, της παρ. 2 του άρθρου 48 του Ν. 2084/1992, γ. της παρ. 2 του αρθ. 13 του Ν. 2335/1995, δ. το τέταρτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 10 του Ν. 825/1978, ε. του άρθρου 43 του Ν. 1543/1985 στ. του άρθρου 36 του Ν. 1694/1987, ζ. των παρ. 2ε και 2στ του άρθρου 46 του Ν. 2084/1992, η. των παρ. 1-3 του άρθρου 14Α και των παρ. 1 και 2 του άρθρου 14 του π.δ. 913/1978 (220, Α'), θ. των παρ. 3 και 5 του άρθρου 24 του Ν. 2084/1992 καθώς και από τους υπαγόμενους στην παρ. 4 του άρθρου 24 του Ν. 2084/1992 οι απασχολούμενοι σε οικοδομικές και



τεχνικές εργασίες που περιλαμβάνονται στην περίπτωση Α2 της υπουργικής απόφασης Φ10221/ οικ. 26816/929/2-12-2011 (Β' /2778) και το προσωπικό καθαριότητας των ΟΤΑ. Β. όσοι συνταξιοδοτούνται είτε με βάση τις διατάξεις του Ν. 612/1977, είτε με βάση τις διατάξεις που παραπέμπουν σε αυτές (άρθρο 40 παρ. 8 του Ν. 1902/1990, άρθρο 16 παρ. 3 του Ν. 2227/1994, άρθρο 2 παρ. 2 του Ν. 3076/2002, άρθρο 5 παρ. 1, 3 του Ν. 3232/2004, άρθρο 61 παρ. 4 του Ν. 3516/2006, άρθρο 37 παρ. 4 του Ν. 3996/2011). Γ. οι ασφαλισμένοι που υπάγονται σε γενικές, ειδικές ή καταστατικές διατάξεις συνταξιοδότησης ως μητέρες και χήροι πατέρες ανίκανων για κάθε βιοποριστική εργασία τέκνων. Άρθρο 4. Θεμελιωμένα συνταξιοδοτικά δικαιώματα μέχρι την έναρξη ισχύος του Ν. 4336/2015, ήτοι μέχρι και 18.8.2015, στους Οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης, συμπεριλαμβανομένης της Τράπεζας της Ελλάδος, λόγω συμπλήρωσης των προϋποθέσεων του απαιτούμενου χρόνου ασφάλισης και ορίου ηλικίας, όπου αυτό προβλέπεται, δεν θίγονται και δύναται να ασκηθούν οποτεδήποτε».

9. Επειδή, περαιτέρω, κατ' επίκληση των προαναφερθεισών διατάξεων της παρ. 9 του άρθρου 1 του Μέρους Α' του ν. 4336/2015 και λαμβάνοντας υπόψη «την ανάγκη καθορισμού των προσώπων που υπάγονται στους ΠΙΝΑΚΕΣ 1 και 2 του άρθρου 1 του Μέρους Α του Ν. 4336/2015 καθώς και κάθε άλλης λεπτομέρειας που έχει σχέση με την εφαρμογή των ΠΙΝΑΚΩΝ αυτών» (προοίμιο στοιχείο 6) εκδόθηκε η δεύτερη προσβαλλόμενη πράξη, η οποία ορίζει τα εξής: «Για την εφαρμογή των ΠΙΝΑΚΩΝ 1 και 2 του άρθρου 1 του Μέρους Α του Ν. 4336/2015 (Α' 94) ισχύουν τα ακόλουθα:

1. Τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης των υπαλλήλων – λειτουργών του Δημοσίου που έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι και την 31-12-2012 και δεν έχουν συμπληρώσει το κατά περίπτωση ισχύον όριο ηλικίας καταβολής της σύνταξης μέχρι και την 18-8-2015 (προηγούμενη της ημερομηνίας έναρξης ισχύος του ν. 4336/2015).

αυξάνονται σταδιακά από 19-8-2015 έως και την 1-1-2022, σύμφωνα με τους πίνακες 1 και 2 του Μέρους Α του άρθρου 1 του Ν. 4336/2015 και διαμορφώνονται σε έτη και μήνες ως εξής:

Πίνακας 1

Πλήρης σύνταξη		Όριο ηλικίας: 62					
Από ισχύος του νόμου έως 31-12-2015							
2015		2016		2017		2018	
Ηλικία	Ηλικία συνταξιοδότησης	Ηλικία	Ηλικία συνταξιοδότησης	Ηλικία	Ηλικία συνταξιοδότησης	Ηλικία	Ηλικία συνταξιοδότησης
50	55	50	56	50	57	50	58
51	55	51	56	51	57	51	58
52	55	52	56	52	57	52	58
53	55 και 11 μην.	53	56 και 9 μην.	53	57 και 8 μην.	53	58 και 6 μην.
54	55 και 11 μην.	54	56 και 9 μην.	54	57 και 8 μην.	54	58 και 6 μην.
55	55 και 11 μην.	55	56 και 9 μην.	55	57 και 8 μην.	55	58 και 6 μην.
56	56 και 9 μην.	56	57 και 6 μην.	56	58 και 3 μην.	56	59
57	57 και 8 μην.	57	58 και 3 μην.	57	58 και 11 μην.	57	59 και 6 μην.
58	58 και 6 μην.	58	59	58	59 και 6 μην.	58	60
59	59 και 5 μην.	59	59 και 9 μην.	59	60 και 2 μην.	59	60 και 6 μην.
60	60 και 3 μην.	60	60 και 6 μην.	60	60 και 9 μην.	60	61
61	61 και 2 μην.	61	61 και 3 μην.	61	61 και 5 μην.	61	61 και 6 μην.
62	62	62	62	62	62	62	62
2019		2020		2021		2022	
Ηλικία	Ηλικία συνταξιοδότησης	Ηλικία	Ηλικία συνταξιοδότησης	Ηλικία	Ηλικία συνταξιοδότησης	Ηλικία	Ηλικία συνταξιοδότησης
50	59	50	60	50	61	50	62
51	59	51	60	51	61	51	62
52	59	52	60	52	61	52	62
53	59 και 5 μην.	53	60 και 3 μην.	53	61 και 2 μην.	53	62
54	59 και 5 μην.	54	60 και 3 μην.	54	61 και 2 μην.	54	62
55	59 και 5 μην.	55	60 και 3 μην.	55	61 και 2 μην.	55	62
56	59 και 9 μην.	56	60 και 6 μην.	56	61 και 3 μην.	56	62
57	60 και 2 μην.	57	60 και 9 μην.	57	61 και 5 μην.	57	62
58	60 και 6 μην.	58	61	58	61 και 6 μην.	58	62
59	60 και 11 μην.	59	61 και 3 μην.	59	61 και 8 μην.	59	62
60	61 και 3 μην.	60	61 και 6 μην.	60	61 και 9 μην.	60	62

61	61 και 8 μην.	61	61 και 9 μην.	61	61 και 11 μην.	61	62
62	62	62	62	62	62	62	62

## Πίνακας 2

Πλήρης συνταξη		Όριο ηλικίας 67					
Από ισχύος του νόμου							
έως 31-12-2015							
2015		2016		2017		2018	
Ηλικία	Ηλικία συνταξιοδότησης	Ηλικία	Ηλικία συνταξιοδότησης	Ηλικία	Ηλικία συνταξιοδότησης	Ηλικία	Ηλικία συνταξιοδότησης
50	55	50	56 και 9 μην.	50	58 και 6 μην.	50	60 και 2 μην.
51	55	51	56 και 9 μην.	51	58 και 5 μην.	51	60 και 2 μην.
52	55	52	56 και 9 μην.	52	58 και 5 μην.	52	60 και 2 μην.
53	56 και 6 μην.	53	58	53	59 και 6 μην.	53	61
54	56 και 6 μην.	54	58	54	59 και 6 μην.	54	61
55	56 και 6 μην.	55	58	55	59 και 6 μην.	55	61
56	57 και 5 μην.	56	59 και 9 μην.	56	60 και 2 μην.	56	61 και 6 μην.
57	58 και 3 μην.	57	59 και 6 μην.	57	60 και 9 μην.	57	62
58	59 και 2 μην.	58	60 και 3 μην.	58	61 και 5 μην.	58	62 και 6 μην.
59	60	59	61	59	62	59	63
60	60 και 11 μην.	60	61 και 9 μην.	60	62 και 8 μην.	60	63 και 6 μην.
61	61 και 9 μην.	61	62 και 6 μην.	61	63 και 3 μην.	61	64
62	62 και 8 μην.	62	63 και 3 μην.	62	63 και 11 μην.	62	64 και 6 μην.
63	63 και 6 μην.	63	64	63	64 και 6 μην.	63	65
64	64 και 5 μην.	64	64 και 9 μην.	64	65 και 2 μην.	64	65 και 6 μην.
65	65 και 3 μην.	65	65 και 6 μην.	65	65 και 9 μην.	65	66
66	66 και 2 μην.	66	66 και 3 μην.	66	66 και 5 μην.	66	66 και 6 μην.
67	67	67	67	67	67	67	67
2019		2020		2021		2022	
Ηλικία	Ηλικία συνταξιοδότησης	Ηλικία	Ηλικία συνταξιοδότησης	Ηλικία	Ηλικία συνταξιοδότησης	Ηλικία	Ηλικία συνταξιοδότησης
50	61 και 10 μην.	50	63 και 7 μην.	50	65 και 3 μην.	50	67
51	61 και 10 μην.	51	63 και 7 μην.	51	65 και 3 μην.	51	67
52	61 και 10 μην.	52	63 και 7 μην.	52	65 και 3 μην.	52	67
53	62 και 6 μην.	53	64	53	65 και 6 μην.	53	67
54	62 και 6 μην.	54	64	54	65 και 6 μην.	54	67
55	62 και 6 μην.	55	64	55	65 και 6 μην.	55	67
56	62 και 11 μην.	56	64 και 3 μην.	56	65 και 8 μην.	56	67
57	63 και 3 μην.	57	64 και 6 μην.	57	65 και 9 μην.	57	67
58	63 και 8 μην.	58	64 και 9 μην.	58	65 και 11 μην.	58	67
59	64	59	65	59	66	59	67

60	64 και 5 μην.	60	65 και 3 μην.	60	66 και 2 μην.	60	67
61	64 και 9 μην.	61	65 και 6 μην.	61	66 και 3 μην.	61	67
62	65 και 2 μην.	62	65 και 9 μην.	62	66 και 5 μην.	62	67
63	65 και 6 μην.	63	66	63	66 και 6 μην.	63	67
64	65 και 11 μην.	64	66 και 3 μην.	64	66 και 8 μην.	64	67
65	66 και 3 μην.	65	66 και 6 μην.	65	66 και 9 μην.	65	67
66	66 και 8 μην.	66	66 και 9 μην.	66	66 και 11 μην.	66	67
67	67	67	67	67	67	67	67

2. Στις περιπτώσεις που το ισχύον κατά την 18-8-2015 όριο ηλικίας συνταξιοδότησης είναι δεκαδικός αριθμός, για την κατά τα ανωτέρω εφαρμογή των ΠΙΝΑΚΩΝ 1 ΚΑΙ 2 λαμβάνεται υπόψη ο αμέσως επόμενος ακέραιος αριθμός. 3. Επεξήγηση πινάκων και εννοιών. Α. Στήλη «Ηλικία»: Αποτυπώνεται το ισχύον κατά την 18-8-2015 όριο ηλικίας συνταξιοδότησης. Στήλη «Ηλικία συνταξιοδότησης»: Αποτυπώνεται το ισχύον κατά περίπτωση από 19-8-2015 μέχρι και την 1-1-2022 νέο όριο ηλικίας καταβολής της σύνταξης. Β. Τα πρόσωπα της παραγράφου 1 (είτε υπάγονται στον Πίνακα 1 είτε στον Πίνακα 2) μπορούν να συνταξιοδοτηθούν με τη συμπλήρωση του νέου ορίου ηλικίας, όπως αυτό αποτυπώνεται στους Πίνακες 1 και 2, κατά περίπτωση και αντιστοιχεί στο ημερολογιακό έτος κατά το οποίο τα πρόσωπα αυτά συμπληρώνουν το ισχύον, κατά περίπτωση, μέχρι και την 18-8-2015, όριο ηλικίας συνταξιοδότησης. Σε περίπτωση που το προβλεπόμενο από τους Πίνακες 1 και 2 μεταβατικό όριο ηλικίας συμπληρώνεται μετά την 1-1-2022, η σύνταξη καταβάλλεται κατά το έτος που συμπληρώνεται το νέο αυτό όριο ηλικίας. 4. Υπαγόμενοι στους Πίνακες. α. Στον ΠΙΝΑΚΑ 1 υπάγονται όσα από τα πρόσωπα της ανωτέρω παραγράφου 1 συμπληρώνουν 35 έως και 37 έτη ασφάλισης μέχρι και την 31-12-2021. Το νέο όριο ηλικίας συνταξιοδότησης των προσώπων αυτών αντιστοιχεί στο έτος κατά το οποίο συμπληρώνουν αθροιστικά τα προαναφερόμενα έτη ασφάλισης, κατά περίπτωση και το όριο ηλικίας για καταβολή της σύνταξης με βάση τις διατάξεις της περ. γ καθώς και του πρώτου εδαφίου της περ. ε της παρ. 2 του άρθρου 56 του π.δ. 169/2007, σε συνδυασμό με τις διατάξεις

της παρ. 11 του άρθρου 6 του ν. 3865/2010 (Α' 120), όπως ισχύουν. Τα ανωτέρω έχουν εφαρμογή και για όσα από τα πρόσωπα αυτά έχουν συμπληρώσει τα προαναφερόμενα έτη ασφάλισης μέχρι και την 18-8-2015 αλλά δεν έχουν συμπληρώσει κατά την ημερομηνία αυτή το ισχύον, κατά περίπτωση, όριο ηλικίας συνταξιοδότησης. Τα προαναφερόμενα έχουν εφαρμογή και για όσους συνταξιοδοτούνται με τη συμπλήρωση 35 ή 37 ετών ασφάλισης ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας. Για τα πρόσωπα αυτά ως ισχύουν την 18-8-2015 όριο ηλικίας καταβολής της σύνταξης, λογίζεται το 58ο ή το 55ο έτος, αντίστοιχα. Για όσα από τα ανωτέρω πρόσωπα δεν έχουν συμπληρώσει τα προαναφερόμενα έτη ασφάλισης μέχρι και την 31-12-2021, τα έτη αυτά αυξάνονται από 1-1-2022 σε 40. β. Στον ΠΙΝΑΚΑ 2 υπάγονται τα πρόσωπα που η σύνταξή τους καταβάλλεται με τη συμπλήρωση των προβλεπομένων, από τις διατάξεις των περ. α και β της παρ. 1 του άρθρου 56 του π.δ. 169/2007, όπως ισχύουν, ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης, κατά περίπτωση, με εξαίρεση τους γονείς οι οποίοι έχουν ανίκανο για την άσκηση κάθε βιοποριστικού επαγγέλματος παιδί κατά ποσοστό ανικανότητας 67% και άνω, στην περίπτωση δε αυτή το σχετικό δικαίωμα μπορεί να ασκηθεί μόνο από τον ένα εξ αυτών». Εξάλλου, οι μνημόνευθείσες ανωτέρω περ. α και β της παρ. 1 του άρθρου 56 του π.δ. 169/2007 έχουν παρατεθεί στην σκέψη 4, οι δε μνημόνευθείσες ανωτέρω περ. γ και πρώτο εδάφιο της περ. ε της παρ. 2 του άρθρου 56 του π.δ. 169/2007 ορίζουν ότι: «γ. (όπως η περ. αυτή αντικαταστάθηκε με την παρ. 10 του άρθρου 1 του ν. 4002/2011, Α' 180/22.8.2011) Για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης το έτος 2011, η σύνταξη καταβάλλεται ολόκληρη με τη συμπλήρωση τριάντα έξι (36) ετών πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας και του πεντηκοστού ογδόου (58ου) έτους της ηλικίας τους. Ο ανωτέρω χρόνος υπηρεσίας των τριάντα έξι (36) ετών, για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης από το έτος 2012 και μετά, αυξάνεται κατά ένα (1) έτος για κάθε επόμενο ημερολογιακό έτος και μέχρι τη συμπλήρωση σαράντα (40) ετών πλήρους



πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας. Το όριο ηλικίας που προβλέπεται από το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης αυτής, αυξάνεται σταδιακά από 1.1.2012 κατά ένα (1) έτος ετησίως και μέχρι τη συμπλήρωση του 60ού έτους της ηλικίας. ε. (καταργήθηκε με την παρ. 5 του άρθρου 6 του ν. 3865/2010, όπως αυτή τροποποιήθηκε με την παρ. 3δ του άρθρου 2 του ν. 4002/2011). Για όσους έχουν προσληφθεί από την 1η Ιανουαρίου 1983 και μετά και συμπληρώνουν τριακονταεπταετή πραγματική συντάξιμη υπηρεσία, η σύνταξη καταβάλλεται ολόκληρη, ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας. (Άρθρο 2 Ν.1976/91, όπως αντικ. με τα άρθρα 19 παρ. 4 Ν. 2084/92, 5 παρ. 6 Ν. 2320/95 και 1 παρ. 6 Ν.3029/02)...».

10. Επειδή, από το παρατεθέν ανωτέρω στη σκέψη 8 περιεχόμενο της πρώτης προσβαλλόμενης πράξεως, η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της περ. 6 της υποπαραγράφου Ε3 της παραγράφου Ε του άρθρου 2 του ν. 4336/2015, προκύπτει ότι αυτή δεν περιορίζεται στην απλή επανάληψη των διατάξεων της υποπαραγράφου Ε3, της παραγράφου Ε, του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 αλλά περιέχει νέες ρυθμίσεις που εξειδικεύουν τις ρυθμίσεις του νόμου και αφορούν κυρίως ζητήματα για την εφαρμογή των πινάκων του ως άνω άρθρου (βλ. ιδίως την παρ. 2 του άρθρου 1 της προσβαλλόμενης ΚΥΑ που καθορίζει τα νέα όρια συνταξιοδότησεως με μαθηματικό τύπο σε περίπτωση που τα έως τότε ισχύοντα όρια ηλικίας συνταξιοδότησεως δεν ορίζονταν σε ακέραια έτη και την παρ. 4 του άρθρου 1 της ΚΥΑ που εξειδικεύει τα πρόσωπα που υπάγονται στους πίνακες 1 και 2). Περαιτέρω, από το παρατεθέν ανωτέρω στη σκέψη 9 περιεχόμενο της δεύτερης προσβαλλόμενης πράξεως, η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 9 του άρθρου 1 του ν. 4336/2015, προκύπτει επίσης ότι αυτή δεν περιορίζεται στην απλή επανάληψη των διατάξεων της παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 4336/2015 αλλά περιέχει νέες ρυθμίσεις που εξειδικεύουν τις ρυθμίσεις του νόμου και αφορούν κυρίως ζητήματα για την εφαρμογή των πινάκων του ως άνω άρθρου (βλ. ιδίως την παρ. 2 της ΚΥΑ που καθορίζει τα νέα όρια ηλικίας συνταξιοδότησεως σε



περίπτωση που τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησεως ορίζονταν με δεκαδικό αριθμό και την παρ. 4 της ΚΥΑ που εξειδικεύει τα πρόσωπα που υπάγονται στους πίνακες 1 και 2). Κατά το μέρος δε που οι προσβαλλόμενες πράξεις θεσπίζουν νέες ρυθμίσεις έχουν εκτελεστό χαρακτήρα.

11. Επειδή, εξάλλου, οι δύο προσβαλλόμενες κανονιστικές αποφάσεις είναι συναφείς, καθ' όσον έχουν εκδοθεί στο πλαίσιο της ίδιας, κατά τα ουσιώδη της χαρακτηριστικά, νομοθεσίας (άρθρα 2, παρ. Ε, υποπαρ. Ε3, περ. 6 και 1 παρ. 9 ν. 4336/2015), έχουν όμοιο αντικείμενο (σταδιακή αύξηση ορίων ηλικίας συνταξιοδότησεως μέχρι 1.1.2022) και περιέχουν παρόμοιες ρυθμίσεις (πρβ. ΣτΕ 2151/2015 Ολομ., 3707/1999 7μ., 2381/1994, 664/1990 7μ.). Ως εκ τούτου, παραδεκτώς συμπροσβάλλονται με την κρινόμενη αίτηση ενόψει και του ότι με τους προβαλλόμενους κοινούς λόγους ακυρώσεως αμφισβητείται η συνταγματικότητα και η συμφωνία προς το ευρωπαϊκό δίκαιο και την Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Ε.Σ.Δ.Α) των διατάξεων του ν. 4336/2015, στις οποίες στηρίζονται (πρβ. ΣτΕ 335/2004 7μ., 3707/1999 7μ., 2381/1994, 664/1990 7μ.). Προσβάλλονται δε εμπροθέσμως (άσκηση αιτήσεως ακυρώσεως 24.12.2015, δημοσίευση στην ΕτΚ της πρώτης προσβαλλομένης 26.10.2015 και της δεύτερης προσβαλλομένης 27.10.2015).

12. Επειδή, η αιτούσα «Ανώτατη Διοίκηση Ενώσεων Δημοσίων Υπαλλήλων» (Α.Δ.Ε.Δ.Υ.) αποτελεί, κατά το άρθρο 1 του καταστατικού της, τριτοβάθμια συνδικαλιστική ένωση των δευτεροβάθμιων συνδικαλιστικών δημοσιοϋπαλληλικών οργανώσεων Ελλάδος. Μέλη της Α.Δ.Ε.Δ.Υ. γίνονται, σύμφωνα με το άρθρο 4 του ίδιου καταστατικού, οι δευτεροβάθμιες συνδικαλιστικές οργανώσεις, στις οποίες δικαίωμα εγγραφής έχουν οι εργαζόμενοι με μόνιμη σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, που απασχολούνται στο Δημόσιο, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, «καθώς και σε Νομικά Πρόσωπα που είναι